І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 93. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ТРАВНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 23, 1967 No. 93. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Понеділок, 22 травня, 1967

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКІ ПРОВІДНИКИ ПОГОДИЛИСЯ В ТОМУ, щоб відкласти дебати над резолюцією про „цензуру" сенатора демократа з Коннектикату Домаса Дадда до 13 червня. Ці дебати були визначені на понеділок 22-го травня, але оборонець сенатора Дадда сенатор демократ із Луїзіяни Расселл Б. Лонґ просив про відкладення дискусії, щоб він мав час підготовитися до оборони. Після заяви сенатора Лонґа і сенатор Дадд просив про відкладення дебат, бо і він має виголосити головну оборонну промову. Сенатор Лонґ сказав, що Комісія 16 тижнів виготовляла оскарження сенатора Дадда маючи до диспозиції правників, тому він просить продовжити час на підготову оборони. Сенатор Лонґ є завзятим прихильником сенатора Дадда і гостро виступив проти Комісії, яка рекомендує резолюцію в цій справі.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР 19-го травня залишив шпиталь Волтера Ріда у Вашинґтоні і прибув до Геттисбурґу, де кілька днів буде відпочивати, поки почне працювати у своєму бюрі в Геттисбурґському коледжі. Айзенгавер лікувався у Вашинґтоні 13 днів із недомагань шлунка. Він заявив журналістам, що не закинув думки про подорож на Далекий Схід, про що його просив минулої осени президент Джансон. Айзенгавер сказав, що радо поїде в подорож доброї волі до Азії, бо там сподівається побачитися з численними своїми приятелями. Пресовий секретар Білого Дому Джордж Крістіян заявив, що Президент і надалі підтримує свою просьбу, щоб Айзенгавер поїхав на Далекий Схід. Айзенгавер узалежнює свою подорож від дозволу лікарів.

КОРПОРАЦІЯ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС повідомила, що авта продукції 1968-го року мусять коштувати більше як старші річники. Про це говорив журналістам президент Корпорації Дженерал Моторс Джеймс М. Рок кажучи що нові влаштування згідно з федеральним законом про безпеку авт і про чисте повітря спричинили подорожчання нових моделів авт. Також голова Фордової Моторової Компанії Генрі Форд 2-ий повідомив, що авта моделю 1968 будуть „значно дорожчі". Фахівці оцінюють, що нові авта можуть подорожчати на $ 100, бо стільки коштують ті нові влаштування, які мусять бути у возах моделю 1968.

МАДЯРСЬКИЙ ДИПЛОМАТ ЯНОШ РАДВАНІ, який недавно вибрав свободу і просив права азилю в ЗДА, 20-го травня зустрінувся з двома представниками мадярського уряду з Будапешту і заявив їм, що бажає залишитися в цій країні. Його розмова з представниками мадярського міністерства закордонних справ відбулася в Державнім Департаменті. Присутні були представники цього ж Департаменту. Радвані повторив свою давнішу заяву що бажає стати американським громадянином і не хоче вертатися до Угорщини. З Будапешту прилетіли були: референт американських справ Фріґеш Вадас і референт особистих справ Янош Льорінч - Наді. Радвані розчарувався в політиці комуністичної Угорщини і вирішив стати американським громадянином.

ДОМАГАЮТЬСЯ ІНТЕНСИВНІШИХ ДОСЛІДІВ над літаючими тарілками. На конференції інженерів - конструкторів в готелі Американа науковець - дослідник Дейвід Л. Морґан і Джордж В. Ерлі твердили, що дещо вказує на те що недосліджені досі літаючі предмети — це якісь міжплянетарні кораблі повітряні, а не наслідки атмосферичних умов, як дехто гадає. Вони домагалися до дослідів над літаючими тарілками застосувати машини - компютери. Треба б досліджувати радіоактивність цих літаючих тіл, які появляються в деяких місцях вже понад 14 років.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ РАТИФІКУВАВ 19 ТРАВНЯ Ц. Р. ДОГОВІР про виключення космічного простору з-під перегонів у збросніі, заборону ввозити до космічного простору атомову зброю та творити на будь-якій іншій плянеті військові бази. Цей договір, підписаний 27 січня ц. р., був ратифікований Сенатом 25 квітня ц. р. В Москві ратифікацію перевела Президія Верховного Совєта. На Заході висловлювано сумніви, чи Совєти захочуть ратифікувати той договір в часі загострення відносин між ЗДА і ССCP з приводу В'єтнамської війни.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН РІШИЛА 19 Ц. М. перебрати під безпосереднє відання Об'єднаних Націй Південно - Західню Африку, яка, на основі мандату ще від Ліґи Народів, перебуває у вірчій адміністрації Південно - африканського Союзу. За ту резолюцію голосували 85 держав проти 2 і 30-ох, що стрималися. „За" голосували майже всі африканські і південно - американські країни, зате між тими, що стрималися від голосування, були ЗДА, Британія, західньо-европейські та комуністичні країни. Тому, що Південно - африканський Союз заперечив важність тієї постанови, вона не реальна, бо можна б здійснити її тільки війною, якої ніхто не хоче вести.

29-30 ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДБУДЕТЬСЯ В РИМІ конференція „на вершинах" 6-ох держав Европейської Економічної Спільноти: Франції, Італії, Західньої Німеччини, Голляндії, Бельгії і Люксембурґу. Прибудуть де Ґолль, західньо - німецький прем'єр Кізінґер та всі інші прем'єри. Однак справи прийняття до ЕЕСпільноти Британії там, мабуть, не будуть заторкувати. Де Ґолль висловився проти цього.

В АТЕНАХ ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ з кіпрським міністром закордонних справ Спірусом Кіпріяну. Керівна в Греції військова хунта буцім-то ставиться вороже до кіпрського президента Макаріоса за його залицяння до Москви і прийняття від ЧСР транспортів зброї. Новий грецький уряд — твердять кореспонденти з Атен — підтримує ідею приєднання Кіпру до Греції, всупереч бажанням Макаріоса, який хоче зберегти самостійність Кіпру з позбавленням турецької меншини її прав.

ІТАЛІЯ ПРИЗНАЧИЛА ДО ВАШИНҐТОНУ нового амбасадора .Став ним Еджідіо Ортона, колишній радник італійської амбасади в ЗДА і колишній амбасадор Італії в Об'єднаних Націях, а в останньому часі секретар міністерства закордонних справ у Римі. Італійський амбасадор у Вашинґтоні Серджіо Фенальтеа подався до димісії, не погодившись із становищем міністра закордонних справ Амінторе Фанфані, який в італійському сенаті критикував бомбардування американцями Північного В'єтнаму.

У ГРЕЦІЇ РАДІСТЬ, бо 20-річна королева Анна, дружина короля Константина, породила сина, який став наступником престолу, дармащо королівська пара має вже за рік старшу донечку. Народини наступника престолу в Греції сповіщено 101 гарматнім стрілом. Ця подія скріпить престиж королівського дому.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ ПОЧАВ СВОЇ НАРАДИ НА СОЮЗІВЦІ ЦЕРЕМОНІЄЮ БІЛЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ

Союзівка, Керговксон, Н.Й. — У понеділок 22 травня ц.р. Головний Уряд Українського Народного Союзу почав тут на своїй Оселі звичайні річні наради, попередивши їх уже традиційною церемонією біля пам'ятника Шевченкові. Перед формальним відкриттям нарад всі члени Головного Уряду зібралися біля пам'ятника свого Патрона, що стоїть на узгір'ї перед будинком Гостинниці. Поклавши біля пам'ятника квіти, вони прослухали слів безсмертного „Заповіту", що його продеклямував заступник головного предсідника Богдан Зорич українською мовою і головна радна Анна Чопик в англійському перекладі.

Опісля перейдено до великої залі „Веселки", де головний предсідник Йосип Лисогір формально відкрив річні наради, які триватимуть продовж цілого цього тижня.

Учасники нарад

У річних нарадах беруть участь всі члени Головного Уряду: головний предсідник Йосип Лисогір, заступники головного предсідника інж. Степан Куропась, Марія Душник, Богдан Зорич, що є рівночасно директором Канадійської Канцелярії УНС, та Володимир Сохан, що є рівночасно керівником рекордового департаменту УНС, головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир Іван Кокольський, головні контролери д-р Володимир Ґалан, Петро Пуцило, мґр Іван Гевріж, інж. Іван Ващук та Іван Іванчук і головні радні Тарас Шмаґала, Тарас Шпікула, Степан Гавриш, проф. Мирон Куропась, Василь Дідюк, Анна Дубас, Володимир Запаранюк, Дмитро Попадинець, адв. Анна Чопик, Марія Демидчук, Галина Олек, Іван Одежинський, д-р Михайло Данилюк та Андрій Джула, почесний член Гол. Уряду Роман Слободян і ред. Антін Драган. На нарадах приявний також обласний організатор Володимир Гірняк.

„Ще не вмерла Україна"

Наради відкрив офіційно головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, вітаючи їх учасників, зокрема тих, що вперше були обрані на членів Головного Уряду на минулорічній 26-ій Конвенції: заступників головного предсідника Марію Душник і Володимира Сохана, гол. контролерів мґра Івана Гевриха й інж. Івана Ващука та гол. радних Тараса Шмаґалу, Степана Гавриша, Василя Дідюка, Анну Дубас, Володимира Запаранюка, Дмитра Попадинця та д-ра Михайла Данилюка. Окремі побажання склав гол. предсідник тим, що вже раніше були гол. урядовцями, а на останній конвенції були обрані на вищі становища: гол. касирові Іванові Кокольському, який раніше був гол. контролером, та заступникові гол. предсідника Богданові Зоричові, який раніше був гол. радним.

На заклик гол. предсідника Йосипа Лисогора вставанням з місць та хвилинною мовчанки вшановано пам'ять всіх померлих у минулому році членів УНС і в тому головну радну сл. п. Олену Штогрин. З'ясувавши коротко ціль і завдання цих річних нарад Головного Уряду та давши загальну оцінку розвитку й росту УНСоюзу за минулий рік в усіх ділянках його активности, гол. предсідник закінчив своє слово згадкою, що в цьому році всі українські патріоти відзначають 50-річчя Української Національної Революції та відновлення Української Державности.

„Вшануймо і ми в імені наших 87.000 членів у ЗДА і в Канаді ці великі роковини тим, що почнемо наші наради співом українського Національного Гимну" — закінчив своє слово Йосип Лисогір і всі приявні на його заклик відспівали „Ще не вмерла Україна", після чого почалися наради.

Напередодні нарад

Більшість членів Головного Уряду приїхали на ці свої річні наради вже в суботу, інші в неділю. В суботу відбулися наради стипендійної комісії, перебіг та вислід яких будуть незабаром проголошені окремо. В неділю увечері відбувалися наради вперше створених у рамках Головного Уряду УНСоюзу його комісій: фінансової пуб лічних зв'язків і преси, спортової, молодечої, жіночої і канадійських справ. У результаті тих нарад винесено відповідні пропозиції і рекомендації, що їх розгляне Головний Уряд на своїх пленарних сесіях.

ЄГИПЕТСЬКІ ТАНКИ ПРОТИ ІЗРАЇЛЮ

На світлині видно, як єгипетські танкові з'єднання просуваються по пустині Газа в сторону ізраїльського кордону, щоб зайняти ті позиції, що їх займало міжнародне військо Об'єднаних Націй, відкликане на домагання Єгипту Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант вирішив що міжнародне військо ОН може бути стаціоноване на території Єгипту тільки за його згодою, тому, коли Єгипет не забажав собі цього більше, те військо у швидкому темпі евакуювалось.

Перший з'їзд Єпископського Синоду відбудеться в Римі восени цього року

Рим (УПВ). — Як уже було подано у звідомленнях ватиканської преси, цього року від 29 вересня до 24 жовтня відбудеться перший з'їзд нового Центрального Органу Католицької Церкви, Єпископського Синоду, схваленого на II Ватиканському Соборі в декреті „Про пастирський уряд Єпископів у Церкві". Загальну юридичну платформу цьому новому Центральному Органові Католицької Церкви накреслив папа Павло VI в декреті „Апостольська дбайливість" від 15 вересня 1965 р., і тим формально покликав його до життя; а 24 грудня 1966 р., день після того, як папа Павло VI офіційно потвердив своє рішення скликати Єпископський Синод у 1967 р. на першу сесію до Риму, ватиканський офіціоз „Ль'Оссерваторе Романо" опублікував повний Статут - правильник діяння цієї верховної церковної постійної ради.

Згідно зі Статутами Єпископського Синоду, які визначають, що шість місяців перед з'їздом Єпископським Конференціям кожної країни чи обряду будуть передатеми, які мають бути предмені теми, які мають бути пред метом нарад майбутньої сесії -- 29 березня Генеральний Секретар Синоду, польський єпископ В. Рубін, розіслав Єпископським Конференціям програму засідань з наміченими проблемами, що будуть обговорювані на з'їзді. Цей досить великий проміжок часу оголошення тем перед з'їздом дається на те, щоб поодинокі Єпископські Конференції мали змогу продискутувати назначені теми на окремих зборах, бо, згідно зі Статутами Синоду, представники поодиноких Єпископських Конференцій мають представляти опінію свого Єпископату при розв'язці даних проблем, а не свою особисту.

Італійська Єпископська Конференція вже зібралась у цій справі і вибрала своїх представників на Синод. Засідання тривали три дні. Французький Єпископат заповів надзвичайні збори на 16-17 травня і тоді мав вибрати своїх чотирьох представників. Які наміри має Українська Єпископська Конференція відносно цієї справи, покищо не відомо.

Усіх намічених тем, — вибраних Папою Павлом VI,

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Тант відлетів до Каїро у зв'язку з загрозою війни проти Ізраїлю

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар У Тант мав відлетіти у понеділок 22 травня ц. р. до столиці Об'єднаної Арабської Республіки (Єгипту), щоб на місці протидіяти гострій загрозі вибуху нової ізраїльсько-арабської війни. У широкій деклярації У Тант з'ясував ту небезпечну ситуацію, вказавши в ній, між іншим, на акти терору, що їх веде арабська революційна організація на терені Ізраїлю. Ізраїль заповів був відплатну військову акцію проти Сирії. На те Єгипет перевів мобілізацію своєї армії, пересунув кілька дивізій на Синайський півострів та скликав конференцію всіх членських держав Арабської Ліґи. Всі арабські держави, за винятком одної Тунізії, яка абсентувалась, проголосили заяву, що „напад Ізраїлю проти будь-котрої одної арабської держави вважається війною проти всіх". На вимогу Єгипту У Тант відкликав 2.400 вояків міжнародного війська ОН, яке від 1956 року перебувало на Синайському півострові, на кордоні між Ізраїлем і Єгиптом. Нассер зажадав відкликання того війська, щоб воно не стояло на перешкоді наступові єгипетських військ проти Ізраїлю у випадку, коли б Ізраїль заатакував Сирію. Голова так званого Комітету Визволення Палестини, Ахмад Шукайрі, віддавна найбільш войовничий речник радикальних засобів боротьби проти Ізраїлю, відомий з своїх напастливих антиамериканських виступів на Об'єднаних Націях, заповів посилену терористичну акцію проти Ізраїлю. Єгипет вислав свій кружляк та інші кораблі морської фльоти, що їх дістав від СССР, на Червоне море, мабуть з ціллю заблькування ізраїльського порту Елат в затоці Акаби. В Ізраїлі проголошено також мобілізацію. Не виключають інтервенції Шостої американської Фльоти на Середземному морі, щоб протидіяти вибухові війни на Середньому Сході.

Французький письменник у розмові з совєтськими вказував на роман Василя Барки „Жовтий Князь"

Париж. — У літературному відділі відомого паризького щоденника „Ле Монд" з 29 березня 1967 р. опублікована стаття французького письменника Піотра Равіча — автора нагородженого премією „Феміна" в 1961 року роману „Кров неба" — при розмову з двома совєтськими письменниками-росіянами Ю. Казаковим і В. Солоухіним. Вони прибули до Парижу на запрошення Міністерства закордонних справ і великого видавництва „Галімар", що видає і плянує далі видавати в перекладах їхні твори. В розмові з П. Равічем, який добре знає російську літературу, Солоухін сказав, що в російській совєтській літературі після періоду „культу особи" можуть мати місце всі „школи": традиційна, сюрреалістична і гротескова, але визнав, що він не зміг би надрукувати тепер у Совєтському Союзі правдивого роману про період Сталіна та і про голод у 1933 р. Казаков, натомість, твердив, що сучасний описовий реалізм у совєтській літературі якнайкраще „відповідає" духові письменників. Під час тієї розмови П. Равіч заявив, що дотепер совєтська література не має ще ні одного справді сильного твору про жахливі роки голоду, і що єдиним твором на цю тему і гідним теми — є повість про голод 1933 р. в Україні „Жовтий Князь", „яку написав еміґрант-українець Василь Барка". Під кінець розмови обидва совєтські письменники твердили, що в СССР існує свобода релігії. Повість Василя Барки „Жовтий князь" була друкована в журналі „Сучасність" і потім вийшла книжковим виданням у цьому ж Видавництві.

Відзначають 40-річчя лету Ліндберґа понад Атлантик

Ню Йорк. — 20-го травня 1967-го року о год. 7.52 перед полуднем минуло 40 років від того дня, коли пілот американського летунства, тодішній капітан Чарлз Ліндберґ в літаку „Дух Ст. Луїса" відлетів в напрямі Парижу, щоб вперше перелетіти з Америки до Европи. 40 років тому це була велика подія. Ліндберґа вітали тисячі осіб в Парижі після того, як він 21-го травня після 33.5 години здобув Атлантик. Парадами вітали 25-річного американського летуна і в інших европейських столицях. Президент Кулідж вислав окремий кружляк, який мав привезти Ліндберґа до ЗДА. Президент найменував Ліндберґа до ранґи полковника, Ню Йорк вітав його традиційною парадою по Бродвеї. Всі американські міста вітали нового американського героя. 40 років пізніше сам полковник Ліндберґ не брав участи у відзначенні свого ювілейного лету, заявляючи своїм приятелям, що зовсім не цікавиться своїм летом.

В Ню Йорку відзначено парадою по П'ятій Авеню День Збройних Сил

Ню Йорк. — В суботу 20-го травня відзначено парадою по П'ятій Авеню День Збройних Сил ЗДА. В цій параді взяли участь 6,000 вояків різних збройних сил цієї країни. Марш відбувався від 95-ої вулиці до 62-ої. На чолі маршували кадети Військової Академії у Вест Пойнті в числі 2,800 у парадних одностроях. Маршував і Перший Корпус Морської Піхоти, відділи летунства та фльоти. Кільканадцять військових оркестр приґравали під час паради, якій приглядалися тисячі осіб, оплескуючи появу військових відділів. Парада відбулася під гаслом „Збройні сили для миру". Параду відбирали високі військові достойники та посадник міста Ню Йорку Джан Ліндсей, кардинал Френсіс Спеллман, головний військовий капелян збройних сил. Присутні могли бачити керовані ракети фльоти „Поляріс" та армійські ракети „Ніке-Геркулес". Поліція заарештувала в кількох місцях так званих „мирних" демонстрантів, які старалися перешкодити параді. Подібні паради для відзначення Дня Збройних Сил відбулися і в інших місцевостях, між іншими і у Форті Дікс, Ню Джерзі, де військова команда відзначала одночасно 50-річчя свого існування.

Втеча Світлани Сталіни і шпигунські скандали спричинили зміни в КҐБ

СЕМИЧАСТНИЙ — ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄРОМ УССР

Москва. — Московська „Правда" подала на своїй першій сторінці велике проголошення, що 52-річний Юрій- Андоропов, один із секретарів компартії СССР, став головою КҐБ, а на своїй останній сторінці, за вістками із спорту надрукувала вістку, що дотеперішній голова К'БВладимір Семичастний дістав „інше призначення". В дальшому повідомленні сказано, що Семичастний став „віце-прем'єром УССР". Семичастний був колись головою комсомолу в УССР.

За поголосками між закордонними обсерваторами в Москві, на ту зміну склалися в першу чергу скандал з утечею Світлани Аллілуєвої-Сталін на Захід та ціла низка шпигунських скандалів із совєтськими „дипломатами". Коли тільки Світлана Сталіна втекла з Індії, зголосившись за політичним азилем до амбасади ЗДА в Ню Делі, зразу стало ясно, що хтось в Совєтах гірко поплатиться, що допустив до того. Але, крім справи Світлани Сталіни, — в останніх 2-ох місяцях з Голляндії, Бельгії, Кіпру і Греції видалено аж 8-ох „дипломатів", журналістів і службовиків летунських ліній за ведення шпигунської роботи. Крім того — в Америці наробив багато шуму приїзд до Ню Йорку за дипломатичними пашпортами двох генералів з КҐБ та, окремо, „шофера", який оскандалився був кілька років тому в Австралії, як аґент большевицької розвідки. Загадкою є теж таємнича катастрофа, внаслідку якої недавно згинув в СССР генерал Васілій Лакшін. Все це склалося на те, що на верхівці КҐБ переводять поважні зміни. КҐБ, себто Комітет Государственной Безопасності — це колишня Чека, основником і першим головою якої був Фелікс Дзержинський, та ҐПУ, НКВД і врешті МВД. В рр. 1938-1953 кривавим опричником тієї установи був Лаврентій Берія, який, після смерти Сталіна, хотів позбутися також своїх суперників до влади, але вони його випередили і розстріляли. Тоді головою НКВД став ген. Іван Сєров, після нього від 1958-1961 року Александер Шелепін, який, м. ін., наказав був убивство Бандери і Ребета, а в р. 1961 прийшов Владимір Семичастний. Андоропов особливо заслужився для Совєтів, коли він, як амбасадор СССР на Мадярщині в 1956 р., під час тамошнього повстання, виреж исерував підступне арештування прем'єра Імре Наджа та та здавлення повстанцями московськими танками.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ДИТЯЧИЙ ХОР УМІ З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЇДЕ ДО ТОРОНТА

Торонто. — Заходами Об'єднання Українських Педагогів Канади, сюди прибуде відомий у ЗДА Дитячий Хор Українського Музичного Інституту у Філядельфії, під диригуванням проф. Юрія Оранського. З цим великим дитячим Хором, що виступить у неділю 28-го травня, прибудуть також п-ні Лідія Бульба, яка вестиме фортеп'яновий супровід, та ін. професори Відділу УМІ.

ЗМАГАННЯ УСК-у ЗАКІНЧИЛИСЯ НЕРІШЕНОЮ

Ню Йорк. — Футбольні змагання між Українським Спортовим Клюбом, Ню Йорк, та командою Дойч Унґарн, які відбулися тут у неділю 21 травня ц. р., закінчилися вислідом 2:2. Ворота для УСК здобули Ґібсон та Вільсон. Гра була інтенсивна й гостра.

У СІДНЕЇ УКРАЇНКА ОДЕРЖАЛА ПЕРШУ НАГОРОДУ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛЯЛЬКУ

Сідней. — У місцевому великому „Роял Істер Шов" взяла участь українка, молода мати трьох дітей Людмила Мішало, виставивши вишивки та ляльку-полтавку. Вона одержала за неї першу нагороду, а за подушку, вишиту гуцульським взором — відзначення „Найбільш рекомендована вишивка". П-і Л. Мішало є активною членкою Союзу Українок Австралії. Її прегарну ляльку-гуцулку придбав Сіднейський Музей.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИКА-ШКОЛЯР ЗДОБУВ ЗОЛОТУ МЕДАЛЮ

Торонто. — Жюрі Музичного Фестивалю, що відбувся у Східньому Торонті в кінці квітня нагородило першими нагородами — золотими медалями — двох учнів: Кляру Кер і українця Володомира Соколика, сина піяністки і музичного педагога Оксани Бризгун-Соколик та інж. Я. Соколика. У тому фестивалі-конкурсі брали участь музично обдаровані діти, від 9-ти років життя і нижче, які студіюють музику.

ПОМЕР ІВАН ҐНІДЬ

Менвіл, Н. Дж. — В суботу 20-го травня ц.р. помер тут заслужений діяч УНСоюзу, довголітній секретар 349-го Відділу, Іван Гнідь, колишній старшина Українських Січових Стрільців. Іван Гнідь, який помер на 75-му році життя, був диригентом хору при церкві св. Михаїла. Похорон був призначений на понеділок, 22-го травня ц.р. о год. 8:30 з церкви св. Михаїла в Менвілі, Н. Дж.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Нове „ні" де Голля

Минулого тижня французький президент Шарль де Голль повторив своє „ні" на нові заходи Британії, щоб її прийнято до Европейської Економічної Спільноти, чи пак Спільного Господарського Ринку 6-ох західньоевропейських континентальних держав. Хоч те „ні" було делікатніше за його різке „вето", висловлене в цій самій справі у січні 1963 року, воно не менш виразно виявило нехіть де Голля допустити до спілки „направду европейських" народів „острівних" британців і, може, було ще образливіше для Британії саме тому, що було поцукроване різними компліментарними словами на її адресу. Коли пригадати, що сам де Голль знайшов був пристановище в Британії після німецької інвазії у Франції в 1940 році, і що на території Британії творився зав'язок нової французької армії, то тим диковинніше звучить в його устах список гріхів, приписуваних ним Британії, які — на його думку — були б нещастям для шістьох европейських країн, коли б Британію до тієї Спільноти допущено.

Нетривка британська валюта, „острівний" характер Британії, її „особливі" зв'язки з З'єднаними Державами, її зобов'язання супроти членів Коммонвелту, її низькі ціни на продукти рільництва у зв'язку з тим, що Британія може спроваджувати собі харчі „звідусіль" — ці і подібні арґументи наводив де Голль, щоб доказати, що Британія все ще „не дозріла" до того, щоб стати повноправним і повновартісним членом економічного бльоку Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу. На перший погляд ці його арґументи ніби логічні і слушні. Але водночас виринає питання: чому ж у такому випадку всі інші члени Спільноти, всі п'ять названих вище західньоевропейських держав, визнають Британію за „зрілу", щоб стати їхнім партнером, і не вбачають у такому партнерстві ніякої для себе і своєї організації загрози?!

Дехто з коментаторів уважає, що те „ні" де Голля було викликане лише тактичними причинами, як вихідний пункт для завзятіших торгів, бо де Голль, мовляв, не виключив переговорів. З другого боку, якщо б ті переговори мали протягатися в безконечність і Франція наполягала б, що Британія може стати тільки неповноправним членом ЕЕСпільноти, то Британія зречеться, мабуть, взагалі тієї чести і чекатиме, поки не стане де Голля з його нехіттю до англосасів, яка, мабуть, є правдивішою причиною цього останнього його „ні", аніж згадані ним арґументи.

Культурний ґеносид

У щойно виданій в Києві Карті етнічного складу населення Української ССР, на основі всесовєтського перепису з 1959 року, без найменших скрупулів і оглядань як на почуття українського народу, так і українців за кордоном, зазначено, що „розквіт народів при соціялізмі веде до їхнього зближення та взаємного збагачення в усіх галузях життя", і тому вже „більш ніж два мільйони українців своєю рідною мовою вважають мову російську". Візьмімо до уваги, що ці дані майже десятирічної давности.

Чи явище русифікації, відоме ще й за царя, коли за змосковщення одного якута в Сибіру платили по кілька карбованців, зустрічає спротив? Без сумніву, ніхто добровільно не хоче зрікатись свого, своєї історії і культури, своєї власної Батьківщини. Раніше комуністична партія „допомагала" в цьому явним терором, включно з фізичною ліквідацією, а тепер продовжує це прихованим терором: не будеш говорити по-російськи — не дістанеш праці; не пошлеш дитини до російськомовної школи, вийде з неї щонайбільше колгоспний бриґадир; будеш домагатися права користуватись українською мовою — потрапиш туди, куди вже потрапили понад тридцять молодих літераторів та науковців. Що цей комуністичний терор скерований найбільше проти українців, видко з тієї ж „Карти": люди інших національностей в УССР відважніше признаються до української мови, як своєї, розмовної мови.

По війні в усіх сателітних країнах СССР масово творено гуртки для вивчення російської мови. Нині про них не згадується, бо вони здебільшого розпались, а російську мову вивчають в університетах Варшави чи Праги, і то лише на філологічних факультетах. Москва хотіла була по війні накинути Китаєві свою абетку — комуністичний Китай відкинув ту „допомогу". В самій московській пресі часто появляються статті про засмічення „русского языка", тобто про занепад тієї мови. І в цей час в Україні Москва поліційно-валуєвськими методами поширює свій „язик", переслідуючи українців в Україні за їхню рідну мову та намагаючись всіляко русифікувати мільйонові маси українців у межах СССР — поза УССР. Маємо справу з новим культурним ґеносидом, проблемою, яку конче треба винести на форум ОН, тим більше, що рік 1968-ий ОН присвятили „Людським Правам".

І. Світ

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ІНДІЇ

9-го травня ц. р. обрано в Індії на пост президента д-ра Закіра Гусаїна, відомого політичного та культурного діяча, який останні п'ять років був віце - президентом, а перед тим губернатором провінції Біґар.

Закір Гусаїн народився в 1897 році в родині видатного адвоката, в Гайдарабаті, але вже 9-річним хлопцем утратив батька. Високу освіту здобув в університеті Аліґарг, одному з найкращих в Індії, після чого поглиблював свої знання в Німеччині.

Молодий Гусаїн мав намір стати, як і його батько, адвокатом, але візита в університеті Магатьми Ганді змінила цей його намір. На початку 1920-их років Ганді прибув до того мусульманського центру, щоб шукати підтримки для своєї боротьби проти англійської домінації. Тоді цей рух ще не набрав виразного незалежницького напрямку. Виступ Ганді не мав успіху серед студентів, і це було причиною зміни настроїв у Гусаїна.

Закір Гусаїн не чув промов Ганді, але розмови з товаришами - студентами переконали його, що рух Ганді потрібний, хоч його не розуміла інтелектуальна верхівка в Індії. Зокрема ідея „розриву з британською адміністрацією" здавалась для тої еліти неможливою.

Вихований в мусульманському дусі, Гусаїн ставив перед собою як найперші завдання оборону покривджених і працю для добра народу. Тому ідеї Ганді стали для нього дороговказом на все життя. Бувши противником Великобританії, Закір Гусаїн мав великий респект до британської системи адміністрації, в якій вже заложено було основи майбутньої незалежности Індії.

На перешкоді до вибору Гусаїна на президента республіки було те, що він — мусульманин, в країні, де домінуючою релігією є індуїзм. Але прем'єр - міністер Індіра Ганді підтримала його кандидатуру, заявляючи, що Індія не є країною одної релігії, і що релігійне „вірую" її громадян не повинно впливати на їх працю. Мало також позитивний вплив на вибір Гусаїна те, що в Індії, хоч і зліквідовано систему каст, вони ще існують, а Гусаїн завжди був противником кастової системи.

В Індії є лише 11-13 мільйонів мусульман, бо більшість їх, після розподілу країни на дві держави, перейшла до Пакістану.

Родина Гусаїнів походить з колись войовничого племени Патанс, що заселює землі на кордонах Афганістану і Пакістану. Це плем'я внесло великий вклад в культурний розвиток індійської еліти, зокрема в мову урду.

Здобувши в Німеччині докторат філософії та економіки, Гусаїн, повернувшись до Індії, спочатку викладав в університеті Джамія Мілія Ісламія, що є мусульманською дослідчо - науковою інституцією, а пізніше перейшов до університету Аліґарг, де став його віце - канцлером. Він є автором численних праць і переклав „Республіку" Платона на мову урду, державну мову, якої вживає біля ста мільйонів людей в Індії, хоч англійська мова все ще залишається основною в адміністрації. Індія має понад 70 різних мов, і це створює одну з її найповажніших внутрішніх проблем.

Урду — західня мова гінді, або індустанської мови, з великою домішкою перської і незначною арабської. Її вживали офіційно в часи панування династії могулів...

Д-р Закір Гусаїн — один з найвидатніших діячів руху Ганді, і це дає можливості його дочці, прем'єрові Індірі Ганді, скріпити партію Конґресу, яка майже двадцять років стояла при кермі молодої незалежної держави і, маючи велику опозицію серед правих та лівих партій, в останніх виборах зазнала значних втрат.

Наступні роки будуть рішальними для партії Конґресу, хоч у політичних колах гадають, що д-р Гусаїн з причин своєї вдачі та нахилу до науки ледве чи виступатиме гостро в політичній боротьбі.

Індія стоїть перед зовнішньою загрозою, бо є певні вказівки, що Пейпінґ має намір відновити воєнні операції на її кордонах, щоб таким чином відвернути увагу населення від внутрішніх проблем. Мао із своєю „культурною риволюцією" натрапляє на багато труднощів, і, щоб зліквідувати своїх ворогів - „ревізіоністів", потребує зовнішніх конфліктів.

Крім політичних, Індія також має великі господарські труднощі, зокрема проблему перенаселення країни і хронічну недостачу харчів, внаслідок чого голодують мільйонові маси людей, позбавлених найпримітивніших засобів для життя. Все це ускладнюється проблемою великої зрізничкованости населення.

Серед основної маси індусів - буддистів все ще панує переконання, що земне існування — це лише мала частка вічного духового життя, і що призначення людини — досягти нірвани, злитися із всесвітом. І тому новий президент Індії, який має керувати країною з понад 500-мільйоновим населенням, є більше філософом, як політиком.

НОВА АНТИУКРАЇНСЬКА КНИЖКА

Київська „Культура і Життя" з 11-го травня повідомляє, що „кожні три дні виходить у світ нова книга видавництва „Карпати". Очевидно, мовиться про брошурки. З більших праць звертає на себе увагу просякнена ненавистю до всього українського книжка під наг. „Герострати і каїни" — „присвячена розвінчанню націоналістичної ідеології". Спільно з угорським в-вом, як поінформував головний редактор „Карпат" С. Іванов, „будемо продовжувати випускати угорською мовою російську та українську клясику, твори радянських письменників"...

Лев Шанковський

ДО ПРОБЛЕМИ ЖИДІВСЬКОГО АНТИУКРАЇНІЗМУ

(1)

Недавно на сторінках „Свободи" (чч. 89 і 90) колеґа К. Крупський зреферував нам американське видання книжки Жана Франсуа Штайнера п. н. „Треблінка", що її французький оригінал доводилось мені реферувати ще минулого року. З цього реферату довідуємося, що переклад книжки Штайнера, як і її рецензію в журналі „Сетердей Івнінґ Пост" (20. 5.) до такої міри насичено терміном „українці", що створюється враження, нібито українці на спілку з німцями керували табором у Треблінці. На деяких сторінках книжки цей термін зустрічається 20 разів.

Отож, випадає мені ствердити, що в французькому ориґіналі такого насичення книжки терміном „українці" немає і, тому здогад п. Крупського, що відповідну операцію могли перевести американські перекладачі, мабуть таки правильний. Подібну операцію перевели американські перекладачі з книжкою Шольмера, колишнього в'язня совєтського концентраційного табору у Воркуті.

Звільнений з Воркути разом з іншими німецькими в'язнями, д-р Шольмер, сам колишній німецький комуніст, написав книжку, в якій дав дуже вірну картину пережитого в концтаборі, при чому дав теж блискучу аналізу совєтського ладу та його соціяльних і національних протиріч. Ориґінал його книжки п. н. „Мертві повертаються" появився німецькою мовою (1954), а потім, того ж року, появилися ще два переклади на англійську мову, один в Англії, а другий в ЗДА.

Коли британський переклад відповідав повністю ориґіналові, американський переклад, що появився п. н. „Воркута" (1954) вже основно зредаґовано. В американському перекладі зникають добрі згадки автора про українців та литовців і погані про москвинів, як на помах чудодійної палички. Виразне ствердження Шольмера, що українці керували страйком у Воркуті, зникає так само, як згадка про те, що в'язні - москвини служили в адміністрації таборів сексотами, і що до цієї служби, віч - на - віч української небезпеки, закликала їх адміністрація таборів посиланням на їхній „русский" патріотизм. Навіть така дрібничка, як те, що українські в'язні співали патріотичних пісень, коли їх атакували московські енкаведисти, не підійшла під смак цензорів американського видання. З цього виникає, що й над американським виданням книжки Штайнера могли попрацювати своєрідні цензори.

Залишаючи на боці цю цензуру і її дуже недемократичні засоби, що варті окремої студії, хочу тільки сказати, що книжки Шольмера, як і книжок інших чужинців, що були в'язнями совєтських концтаборів і залишили нам свої спогади, написані англійською мовою або на неї перекладені, ви даремно шукатимете в зладженій п. Павлом Горецьким з Конґресової Бібліотеки Бібліографії, що, нібито, охоплює всю літературу про СССР західньоевропейськими мовами. З Бібліографії Горецького виходить, що ніяких страйків та повстань у совєтських концтаборах не було, і що немає книжок західньоевропейськими мовами, що їх описують. Як бачимо, своєрідна „цензура" діє в різних площинах.

Вертаючись до книжки Штайнера, треба ствердити, що автор зовсім не ставив собі завдання обвинувачувати за траґедію жидів у Треблінці — українців, а навіть самих німців. Виходячи з позицій екзистенціялістичної філософії в її сартристському виданні, автор на прикладі жидівських „смертних команд" у Треблінці, які допомагали ґітлерівцям винищувати своїх земляків, хотів ілюструвати тезу сартризму, що, в обличчі моральних страждань і небезпек для „екзистенції", людина має абсолютну волю шукати засобів, що полегшували б моральні страждання та оберігали „екзистенцію".

На цьому тлі Штайнер показав діяльність жидівських „смертних команд" у Треблінці, і вона червоною ниткою проходить через увесь його твір. Штайнер показує в своєму романі, як ці „смертні команди" приймали жидів з транспорту, роздягали їх, вишукували в них гроші, золото, біжутерію, гнали до газових камер (у тому числі й своїх батьків та дітей), витягали з газових камер трупи, виломлювали їм золоті зуби, а потім ті трупи спалювали. В таких умовах ґітлерівським есесманам та їхнім „українським" помічникам чи „спільникам" не залишалося вже нічого робити, і вони тільки наглядали за роботою жидівських „смертних команд".

Не розуміючи сартристських позицій у змалюванні автором всієї цієї жидівської машинерії для знищування самих жидів, жидівські критики гостро напалися на роман Штайнера, обзиваючи його „антисемітом". Про це була мова в нашій попередній статті.

Так мається справа з книжкою Штайнера, але американські її видавці зуміли обернути її „антисемітизм" на огидний „антиукраїнізм". До речі, отих „українців" у Треблінці, як і в інших ґітлерівських „млинах смерти", рекрутувалося з колишніх полонених совєтської армії. Приналежність цих полонених до української національности досі не підтверджена ніяким документом; з ними ніхто ніяких переписів чи опитувань у справі національности не робив, нікому вони про свою національність не заявляли. У жидівських спогадах подається часто їхні вигуки чи оклики — московською мовою.

Без сумніву, серед цих „українців" були особи з різних народів СССР, і ніхто не думає заперечувати, що серед них були українці. Але з позицій сартризму можна теж написати книжку про їхні моральні страждання, що змусили їх шукати засобів для збереження екзистенції в умовах ґітлерівських „млинів смерти", якими були табори полонених совєтської армії. Чи можна дивуватися, що в таких умовах дехто шукав виходу в службі ґестапові по різних треблінках?

І далі, чи тільки ґітлерівський режим створював ці несамовиті умови і моральні страждання, які з них виникають? Що ж тоді з позицій сартризму казати про факт, що його наводить у своїй книжці згадуваний уже Шольмер? У Воркуті найбільше над жидівськими в'язнями знущалися власне оті колишні співробітники ґестапа й ґітлерівської поліції для знищування жидів. Попавши у совєтські руки й присуджені до заслання в концтаборах, оті колишні співробітники ґітлерівців у винищуванні жидів отримали від адміністрації тих таборів „почесне" завдання знущатися над жидівськими в'язнями і тероризувати їх. Вони прилюдно хвалилися своєю участю в протижидівських акціях і в масовому вбиванні жидів, як це засвідчує д-р Шольмер. Гадаю, що тут усієї сартристської філософії не вистачить, щоб виправдати таку „абсолютну волю" людини віч - на - віч з „моральними стражданнями". Її можна хіба зрозуміти, коли знаєш, що совєтська людина московського толку справді не зробила ніякого духового поступу від часів... Івана Лютого.

(Закінчення буде)

Любомир Калинич

ДЕМОНСТРАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Я вже на четвертому поверсі Богу дякувати, а не на п'ятому, де важко хворі. Звідтам мене ще вчора ранком перепровадили. Як добре! За тих кілька днів у шпиталі багато думок провіяло крізь мою душу. Останній раз був я у шпиталі дуже давно. Ще у Саґані біля Франкфурту над Одрою, 1944-го року. Ті самі довгі, спокійні коридори, білі простирала, тиха атмосфера, усміхнені, лагідні сестри. Бувши ще тоді юнаком, уявляв я собі кожного хворого у військовому мундурі, і з обличчя старався відгадувати його ранґу. Чомусь у перших хвилинах мого перебування у тутешньому шпиталі я старався перенестися думками на два десятиріччя назад і уявити собі, що всі хворі — це військовики, а я маю приділити їм ранґи.

По якомусь часі запримітив я високого мужчину із лагідним, однак рішучим виразом обличчя і бистрими сірими очима. Його ліва рука спочивала на перев'язці. В моїй уяві миттю зарисувалась його постать, як відважного німецького сотника, алеж ні, полковника щонайменше. Тим більше, що та рука в ґіпсі так гармонізувала з його стрункою поставою. Вже бачу чоботи і райтки, військову блюзу і обличчя, що творить чудову композицію із сріблясто-білими нараменниками „оберштурмбанфюрера".

Запізнавшись з ним пізніше, я довідався, що не дуже помилився. Він інженер-електронік, був учасником другої світової війни як летун, мавши 18 років. А в 1953 році воював у Кореї. Тільки він не німець, а американець. Його життьовий шлях подібний до мого, подумав я, з тією різницею, що ми колись у Европі не на жарти воювали, а вони, американські летуни, сипали на нас смертоносні подарунки. Довідуюсь, що у шпиталі перебуває він тому, що поховзнувся і зламав ліву руку.

Включили ми телевізію, на якій якраз показували нюйоркську маніфестацію підтримки оборони В'єтнаму. Яка велика маса учасників! На їх обличчях гордість і певність у правильності їхніх переконань. Між ними є немало батьків, сини яких боряться у В'єтнамі.

Мимоволі пригадались слова Ніксона, який у дебатах з пізнішим президентом Кеннеді заявив, що американці завжди будуть боронити і не віддадуть ні одного клаптика вільного світу тим, які поневолюють, Однаково, чи це буде Матсу, Квімой, В'єтнам чи Америка. Треба, казав він, не теоретично, але ділом заперечити теорію Леніна, який писав: „Наперед займемо Східню Европу, тоді Азію. Тим часом оточимо З'єднані Держави Америки, які будуть останнім бастіоном капіталізму. Їх не мусимо атакувати. Вони, як перезрілий овоч, самі впадуть у наші руки".

Ось, немов у відповідь на ці слова, читаємо транспаренти ветеранів - учасників маніфестації: „Беттер дед, ден ред!"

Бачимо колону за колоною. Робітники, поштові урядовці, церковні організації, ветерани, студенти, республіканські та демократичні клюби, музичні ансамблі. Усі вони люди різного віку, різного походження, різних рас, різних соціяльних кляс. Але всі вони об'єднались, щоб віддати поклін лицарям - борцям за свободу, відкрили свої серця і духово з'єднались із своїми синами-братами та прирекли їм піддержку. Їх не знеохотила відсутність на тій маніфестації сенатора Роберта Кеннеді. Їх не здеморалізувало палення волохатими бітніками американських прапорів і мобілізаційних карток. Вони переконані у правильності своїх поглядів.

Я подивився на свого нового знайомого. Його очі були звогчені, а на обличчі відбивалась гордість. Звернувшись до мене, він промовив: „Шкода, що ми у шпиталі!" Я не мав дзеркала, щоб подивитись на себе. Але в глибині душі вперше за час свого кільканадцятилітнього перебування в Америці відчув, як і він, гордість, що я — громадянин цієї держави.

У КИЄВІ — ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ М. КОСТОМАРОВА

„Громадськість України вшановує пам'ять видатного вченого М. І. Костомарова. В Києві відбулося засідання вченої ради Інституту історії АН УРСР з представниками Інституту літератури ім. Т Г. Шевченка, Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського та інших академічних установ, присвячене 150-річчю з дня народження визначного історика і письменника". („Культура і Життя" з 14 травня).

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

РОДИННА ХРОНІКА З ЖИТТЯ ПОДІЛЬСЬКОГО ДУХІВНИЦТВА МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ

Частина друга.

ПРІСЯ

(15)

В одлеглій Десерівці холерна пошесть не набрала великих розмірів. Люди не вмирали масово, так що віз з мерцями часто не мусів зупинятися в селі, але все-таки немало людей пішло на той світ.

Отець Василь не дуже придержувався урядового наказу. Як тільки довідувався, що хтось із парафіян занедужав, виконував свою душпастирську повинність: ішов, сповідав, причащав, потішав хворого в його смертну годину, заспокоював родину.

І тоді, в день святого Маковея, 1 серпня, сталося те, що мало статися.

День Маковея — це дуже гарне свято. В цей день на Україні споконвіку святили зілля. Цей звичай, правдоподібно, походить ще з поганських часів. В цей день до церкви йшли тільки жінки, і тому це свято звалося „бабським святом".

Відомо, що коло кожної української хати звичайно росте багато запашного зілля: рута, м'ята, васильки, купчаки та всякі інші квіти. На Маковея жінки прибирали церкву тим зіллям та квітами, плели вінки, заквітчували іконостас та аналої, перед іконами та вздовж амвону складали китиці. Церква була повна пахощів — аромат запашного зілля мішався з ароматом ладану. Кожна жінка тримала в руках китицю, всередині якої горіла воскова свічка.

Священик по короткій молитві благословляв та кропив святою водою всі злаки земні. В кожній китиці мала бути маковиця на честь святого Маковея. Це свячене зілля жінки несли додому і заквітчували ним образи в хаті. Уживали для цього такого зілля, що може видержати в хаті цілу зиму, найбільше васильків, бо вони найдовше зберігають свій аромат. Такі заквітчані образи вносили в хату дух миру та затишку. В суботу та неділю господиня засвічувала перед образами лямпадку, яка блимала кольоровим світлом, створюючи святковий настрій.

Отже, на Маковея о. Василь ранком був у церкві, посвятив жінкам зілля, а потім пішов до хворого, якого звечора сповідав та причащав. Родина того хворого дуже за ним побивалася, і о. Василь рішив піти туди ще раз, щоб її потішити.

Повернувшись додому, почував себе дуже втомленим і приліг у кабінеті на канапу, щоб трохи спочити. Коли Пріся прийшла покликати його на обід, сказав, що не хочеться йому їсти, що прийде пізніше. Пріся принесла горнятко з юшкою, щоб хоч трошки підкріпився, він то лише пригубив і поставив на столик. Пріся не звикла, щоб о. Василь удень лягав відпочивати, і зразу стривожилася, нахилилася над ним і зауважила, що він дуже блідий і очі має мутні.

Отець Василь попросив спустити на вікні штору, може задрімає, бо вночі по тій сповіді майже не спав. Пріся спустила штору і негайно послала за бабою Кожушковою.

Прибігла баба і зразу пізнала, що то є, але не рішилась сказати пані-матці. Зварила зілля, розтерла спиртом тіло о. Василя і, бачачи, як скоро діє хороба, дивувалася, як спокійно сприймає те хворий. Коли Пріся приходила, він відвертався до стіни і вдавав, що спить. Вона ані на хвилину не припускала, що це може бути холера, бо чула від людей, як та страшна хороба людиною трясе, корчить, що все тіло хворого дубіє, тільки очі страшно вирячені, і на те ніхто не може дивитися, і всі розбігаються в страху з хати.

Увечері о. Василеві погіршало і він усе просив пити. Пріся невідступно стояла коло нього, подавала воду і держала за руку, а баба розтирала руки та ноги спиртом. Прісю найбільше вражало, що о. Василь ніби не розуміє, що коло нього діється, ніби не при собі. Коли щось питала, він не відповідав, лише часами відкривав очі і так сумно, сумно ніби здалеку дивився. Нарешті їй здалося, що він заспокоївся і заснув...

Сиділа тихо біля нього в напівтемній кімнаті. Сиділа довго, терпеливо і непорушно, боячись розбудити.

Раптом огорнув Прісю неймовірний жах: їй здалося, що він занадто спокійно спить. Доторкнулась — і відчула смертельний холод...

Затремтіла всім тілом дрібно, дрібно, так, ніби кожна жилка в ній трусилась, а серце шарпалося, як несамовите, гострий біль рвав та шматував всю істоту, і лише одна думка опанувала всі почуття: — „Кінець, тепер, зараз має прийти і мій кінець!"

Ніби могутня, прадавня, атавістична сила скитських предків прокинулася в ній, ніби голос жінки з дрімучих правіків озвався в її душі і наказував іти на смерть на могилі мужа. Не було у неї ніякого сумніву, ні хвилини вагання, тільки рішуча певність. Кінець усьому, без нього вона не може жити, вона має померти зараз тут, спільно з ним.

Ця думка дала їй спокій. Встала.

В кутку коло образів клячала баба, витираючи свої старі очі. Звикли ці очі за своє довге життя до чужої біди, надивилася баба на людське горе, на муки та на смерть, але, побачивши, що сам пан-отець відійшов зі світу, заплакала, примовляючи:

— Праведний був чоловік і помер смертю праведника. Ані мучився, ані терпів. Свята душа відійшла в спокою до Пана Бога.

Хоч уже була пізня пора, ніхто в домі не спав. Коли баба вийшла до кухні і сказала, що пан-отець упокоївся в Бозі, челядь з плачем розбіглася сповістити людей на селі. Насті баба наказала відвести дітей до своєї хати на селі і там з ними залишитися.

Тим часом прибігли перестрашений староста та найближчі сусіди. Вирішили, що треба негайно поховати о. Василя, щоб не забрали його „гицлі", так називали тих, що тягали мерців гаками на холерний віз. Негайно послали просити о. благочинного Білинського, щоб ще за ночі прибув і поховав по - християнськи їхнього пан-отця. Зараз таки наспіх змайстрували труну.

Тоді Пріся, що ввесь час клячала зігнувшись коло покійного, встала і принесла чисту одежу. Баба обмила о. Василя, і всі разом одягли та побожно поклали до гробу того, кого всі так любили та шанували.

Опівночі віднесли труну до церкви.

Коли всі відійшли, Пріся позамикала двері, позатуляла вікна, впала навколішки перед святими образами і простягнула руки до Милосердного Бога.

Д-р М. СІМИНОВИЧ

(16 лютого 1885 — 14 березня 1967)

Українська громада в Шикаґо знову втратила небуденну людину і громадянина, визначного мецената української культури, що відійшов у вічність 14 березня ц. р.

Народився 16 лютого 1885 року в Чернівцях, Буковина, у священичій родині, в якій набув глибоке патріотичне виховання. Рід його виводиться із бояр ще з княжих часів, коли боярські дружини обороняли галицьке князівство проти мадяр на підкарпатті. В Чернівцях скінчив німецьку середню школу та відбув військову службу. В 1907 виїхав до Америки, де вже був його кузен лікарем і осів в Шикаґо. Тут в 1912 році скінчив медичні студії, отворив лікарську канцелярію і одружився з ірляндкою і мав двох синів і одну дочку, яким крім вищої освіти дав національне виховання. По першій світовій війні спровадив до Шикаґа матір і батька, священика, відомого громадського діяча в Стриганцях, Товмацького повіту.

Під час першої світової війни, коли повстала ЗУНР, виїхав до Европи і там використовував свої знайомства із визначними американцями у Франції і Англії для української справи і тісно співпрацював з тодішнім диктатором Е. Петрушевичем. По невдалих визвольних змаганнях вернувся до Америки і розгорнув в Шикаґо велику організаційну роботу. Монархіст з переконання, очолив гетьманський рух, організував Січі і набув для них дім в осередку Українського поселення. Гетьманська Січ организує уніформовані військові відділи, самаританську службу, навіть летунство. Про гетьманські Січі в тім часі писала тоді вся українська преса в Америці і в Краю. Пам'ятки з тих часів, преса, фота і документи збірігаються в окремій кімнаті „Шикаґо давно і тепер" в Українськім Національнім Музею.

***

В 1933 під час світової виставки в Шикаґо, д-р М. Сіминович очолив Український Виставковий Комітет. Великими зусиллями вдалось побудувати там український павільйон, який гідно репрезентував Україну та її культуру. Це був великий осяг, коли взяти до уваги, що не всі тоді державні слов'янські народи спромоглися на побудову своїх павільйонів, а вдалось це українській еміґрації своїми щедрими жертвами і організаційним здібностям. Був це справді великий осяг не тільки організаційний, але і пропаґандивний.

Під час другої світової війни був приневолений продати Гетьманський Дім УНСоюзові, бо гетьманців тодішній Уряд вважав за німецьких симпатиків. Та він не заклав рук. Разом з іншими дав ініціятиву до створення ЗУДАК-у і УКК. Брав активну участь в усіх їх загальних зборах, головував на деяких і часто був медіятором, коли треба було погодити суперечності.

По закінченій війні, коли нова еміґрація підсилила старшу, він не тільки відновив гетьманський рух, який знов очолив, але стає співорганізатором нових організацій, як Ліґи Американців Українського Походження та Українського Лікарського Т-ва Пн. Америки. Відділ цього Т-ва на терені Шикаґо очолював довгі роки. Брав активну участ в спроваджуванні нових українських еміґрантів з Европи.

Важливу участь брав д-р М. Сіминович у реалізації задумів кількох завзятих ідеалістів, які носились з думкою створити Український Музей в Шикаґо для збереження історичних пам'яток минулого та зразків української культури. Перші Музейні збірки започаткував збирати п. О. Ганкевич в 1952 р. Їх складав в Пластовій домівці. В 1953 році повстала тимчасово Музейна Кураторія, яка опрацювала статут та скликала Загальні Збори, на яких президентом Музею обрано д-ра М. Сіминовича.

Збірки росли з року на рік, і не було вже де їх держати. Виникла потреба набути дім для Музею. Найдено триповерховий об'єкт із 18 кімнатами, в осередку українського поселення, за 21 тисячу.

На історичнім засіданні Управи Музею 14 серпня 1955 р. д-р М. Сіминович деклярував $5.000, перебрав від власника морґеч на 10.000 дол. а решту 6.000 дол. мали зложити члени Музею і українська шикаґівська громада. — Присутні члени Управи деклярували по $100. Цим княжим даром д-р М. Сіминович поклав тверді основи під розвиток Музею. Але це не були остаточні його жертви; своїми грішми відновив дві кімнати внутрі і дім назовні, закупив потрібний інвентар для канцеларії і залі засідань та найконечніший музейний інвентар — як шафки, ґабльотки. Коли Музей успішно працював і виникла потреба постійного урядовця, він анґажує секретаря, якого сам оплачував місячно по $130.

Скромні ще тоді збірки Музею збільшував своїми приватними збірками і книжками. Особливо великі були його дари: філателістичні збірки, металеві монети (їх були тисячі), богослужбові церковні книги і спомини батька, численні фота із зборів УКК та родинні портрети. — Для цих його експонатів призначено в Музеї окрему кімнату, яку названо його іменем.

Був прихильником об'єднання із Українським Національним Музеєм в Онтеріо, Каліфорнія, якого організатором був п.Каленик-Лисюк. Сподівався, що через злуку збільшить музейні збірки, бібліотеку і архів та приспішить будову окремого репрезентативного дому для потреб української культури. Та надії завели. Найбільш цінні експонати та архівні документи лишились на переховуванні в Онтаріо, а гроші з продажу дому Музею перенесено до американсько-української фундації.

В Шикаґо жив проф. О. Сушко. Мав він велику, понад 20.000 книжок, бібліотеку до українознавства, цінні музейні експонати та архівні документи. В половині липня 1955 р. відвідав його д-р М. Сіминович із автором цих рядків. Показував нам д-р А. Сушко своє добро, книги, портрети, архівні матеріяли розміщені в 8-ох кімнатах. Бачили ми в нього оригінали „Русалки Дніпрової", „Енеїди", шематизми Галичини., Буковини, Закарпаття від кінця XVIII ст. Записки НТШ від першого видання, ЛНВ, Кратера: 30 листів про відносини в Галичині з 1786 р. в нім. мові, видані у Відні, портрети визначних діячів Західної України XIX ст. архівні документи княжої доісторії Німеччини, Франції та Росії.

Як його родинний лікар д-р. М. С. хотів використати знайомство з ним, щоб в якийсь спосіб одержати хоч частину його добра для Українського Музею. Пропонував йому один поверх Музею на його збірки і на назву цих збірок його іменем; забезпечити йому мешкання і повне вдержання до кінця його життя і платну працю в Музеї як постійного секретаря. На ніякі ці умови не погодився. По смерті проф. Сушка його майно перебрала держава і на ліцитації розпродала. Музей не був про це повідомлений, і цінні унікати української культури пішли в чужі приватні руки.

Не тільки для Музею мав доктор Сіминович повне зрозуміння. Кожний культурний почин находив в ньому свойого добродія. Та тільки частина його шерів мені відома: по 1000 дол. дав: на НТШ, на купно дому СУМА, на видання монографії гетьмана П. Скоропадського; по $200 на: Пластовий Дім, перше число „Українського Життя, та перше число „Екрана". Передплачував майже всю українську пресу та набував кожне українське видання.

Культурні українські установи мали в ньому справдішнього мецената.

При цьому треба підчеркнути, що був українцем із широким світоглядом, а не вузьким партійцем, хоч очолював гетьманський рух, і гетьманич, як приїздив до Америки, все був гостем в його домі. — В 1955-56 очолював місцевий відділ УКК. Його завданням було довести гетьманського руху виголо- Об'єднанням. Як голова відділу УКК відкривав святочні академії. Відкривав також академію, присвячену пам'яті головного отамана Симона Петлюри і присвятив йому кілька теплих, щирих слів признання. Гетьманці дорікали йому за його офіційний виступ, мовляв С. Петлюра валив гетьманат, а провідник шує пеани в його честь. Д-р М. Сіминович прийняв спокійно цей докір і зрівноважено відповів: в часі 2-ї св. війни гет.кожного року брав участь із своїм почетом в поминальнім Богослуженні за бл. п. Головного Отамана, бо вважав його визначним українським державним мужем.

Коли деякі гетьманці дорікали йому за купно дому Музеєві, а не гетьманській організації, то, усміхаючись, відповідав: лишіть цю справу мені Місто дорікати поможіть своїми жертвами створити велике культурне діло.

За це його велике зрозуміння для потреб української культури Український Вільний Університет в Мюнхені наділив в 1959 р. почесним докторатом.

Був він джентльменом в поступованні, товариським в поведінці, европейцем в повнім зрозумінні цього слова. Українська громада в Америці і в Шикаґо по його відході у Вічність збідніла на зразкову ідейну людину, яких в нас так мало.

Ю. Каменецький

Дітройт, Мич.

„Учительська Громада" має нову управу

9-го квітня відбулися Загальні Збори Тов. „Учительська Громада" в Дітройті.

Звіт з діяльности Управи зложив голова, п. Іван Білоус. Окремо звітували всі інші члени Управи.

Після звітів відбулась жива дискусія, в якій приявні висловили признання Управі за проведену в минулому році працю, зокрема за переведення в Дітройті Рідношкільного З'їзду та основуючих Зборів Об'єднання Педагогів Америки, які відбулися в жовтні м.р. Крім цього Учительська Громада вшанувала три літературні вечори, присвячені Іванові Франкові, Василеві Стефаникові та сучасній українській поезії.

Нову Управу вибрано в складі: пп. Іван Білоус — голова, д-р Микола Климишин — містоголова, Пилип Гайда — секретар, Іван Коцур — скарбник, Олена Лісківська — організаційний референт, Юстина Козак — господарський референт, Ф. Любинецька — пресовий референт. Контрольна Комісія: Іван Боднарук, д-р Богдан Лончина, Ольга Михалович.

Фалина Любинецька

Сиракюзи, Н. Й.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ВШАНУВАЛА ПАМ'ЯТЬ ІВАНА ФРАНКА

В травні 1966 р., коли весь український нарід започаткував святкування Франківського Року, вчителі нашої Школи Українознавства постановили влаштувати кілька імпрез, присвячених Ів. Франкові і якнайбільше запізнати шкільну молодь з його творчістю.

Перед вакаціями не можна було вже багато зробити. Та все ж таки на закінчення шкільного року приготовано попис учнів з Франківською тематикою.

Попис учнів

Всі учні відспівали пісню „Не пора", учні 5 і 6 кл. розказали про життя Ів. Франка„ учні 1-ої кляси інсценізували „Ріпку", учні 2-ої кляси деклямували збірно вірш „Журавлі", учні 3-ої кл. вірші: „У долині село лежить" і „Киця", учні 4-оїкл. вивели вправи вільноруч до „Січового маршу", учні англомовної кляси деклямували вірш Уляни Кравченко „Хто Франко?", учні 7-ої кл. відспівали пісні: „Розвивайся, ти високий дубе" і „Сонце по небі колує" та продеклямували вірш „Vivere memento", а учениця 9-ої кл. Роксоляна Тим'як деклямувала вірш „Каменярі".

На нагороди пильности роздано твори Івана Франка.

По вакаціях заплянувано влаштувати „Вечір казок" у виконанні учнів нижчих кляс, „Літературний Вечір" у виконанні учнів вищих кляс і тримісячний змаг: вивчення життя і творчости поета — для цілої школи. Всі заплянувані імпрези переведено в життя.

„Вечір казок"

„Вечір казок" відбувся 27 листопада 1966 року з такою програмою:

Доповідь про молоді роки Івана Франка виголосив учень Адріян Лоґуш. Під час доповіді твори рецитували — Роман Лоґуш — „Без праці", і Андрій Войтович — „Мамо голубко". Діти садочка відспівали пісню „Гей Січ іде", а діти 1-ої кляси продеклямували віршик „Поклін Франкові". Діти 2-ої кляси інсценізували „Ріпку". Діти 3-ої кл. інсценізували вірш „Скринька", а учні 4-ої кл. — байку „Заяць і Їжак". Учні 5-ої кляси рецитували збірно вірш „Ведмедева пригода", а відтак Галя Миколаєвич і Андрій Мельник інсценізували вірш „Киця". Учениці 6-ої кляси деклямували вірші: Христина Свєнціцька — „Думки", а Ляля Войтович — „Лисова пригода". Пісней „Не пора" закінчено вечір.

Літературний Вечір

„Літературний Вечір" відбувся 11-го грудня м.р. Виконавцями програми були учні кляс від 5 до 10-ої. Вечір розпочався вступним словом учениці Олі Опар, яка підкреслила користь, яку має кожна людина з читання книжок. В програмі були три реферати, ілюстровані творами Ів. Франка.

Про життя Івана Франка виголосила реферат учениця Маруся Тишко, учень Марко Середович говорив про поетичну творчість Франка, а учениця Роксоляна Тим'як — про прозову творчість. Поетичну творчість ілюстровано численними творами. Виступали: Галя Миколаєвич, Ліда Косяк, Андрій Войтович, Леся Жмур, Христина Прибила, Марта Грипа, Ляля Войтович, Андрій Войтович, Стефа Болозовська, Христина Свєнціцька, Влодко Мазурик, Оля Гусак, Людмила Ком'як, Оксана Сеник, Ганя Мазурик, Маруся Александрович і Мира Рубич.

Прозову творчість виголошували: Славка Лазарів, Оксана Машталір, Рома Зачкевич, Роман Лоґуш та Ірина Миколаєвич.

На закінчення програми відбулися дві інсценізації: байка „Лисова пригода" у виконанні учнів 6-ої кляси, та „Каменярі". Піснею „Не пора", яку відспівали всі приявні, закінчено цей вечір.

Змаг

У всіх клясах, від 2-ої до 10-ої, відбувся Франківський змаг, який започатковано 1-го жовтня 1966 року, а закінчено конкурсом 26-го лютого 1967 р. Всі учні змагалися у трьох групах, за віком: 1-ша група (учні кляс 2, 3 і 4); 2-га група (5, 6 і 7 кляси) і 3-тя (8, 9 і 10 кл.).

На початку змагу всі учні одержали друковані вимоги змагу та книжечки, які видала місцева Пластова Станиця з віршами і життєписом Івана Франка, і подарувала всім учням нашої школи.

Учні приготовлялись до змагу під проводом своїх учителів. У нижчих клясах вивчали вірші напам'ять, читали байки та вивчали життєпис Франка, а у вищих клясах читали повісті, поеми й оповідання, писали змісти з прочитаного, вивчали ширший життєпис та, крім віршів, вивчали пісні до слів поета.

Закінчення змагу відбулося конкурсом 26-го лютого 1967 р. Конкурс відбувся теж у трьох окремих групах, за віком. До кожної групи була приділена окрема Комісія, складена з учителів, батьків дітей, або зацікавлених школою громадян.

В групі 1-ій у конкурсі приймало участь 16 учнів, а саме: Борис Гудзяк, Христина Клюфас, Володимир Бобоцький, Маруся Бугай, Юрій Войтович, Оля Мазурик, Славця Башуцька, Славця Тимків, Ірця Свєнціцька, Ганя Перла, Андрій Середницький, Стефця Годжак, Ірина Черніга, Йосиф Перла, Марія Дацко і Дмитро Назаренко.

Першу нагороду здобули: кляса 2-га — Христина Клюфас і Борис Гудзяк; кляса 3-тя — Юрій Войтович; кляса 4-та — Андрійко Середницький. Другу нагороду здобули: кляса 4 — Стефця Годжак; кляса 3 — Славця Башуцька і Славця Тимків. Третю нагороду здобула Ірина Черніга (4 кл.).

В другій групі у конкурсі брало участь 6 учнів: Ірця Ляля Войтович, Андрій Войтович, Возняк, Катруся Грушецька, Христина Свєнціцька і Оксана Сеник. В цій групі першу нагороду здобула Оксанка Сеник, яка мала аж 3 577 пунктів. Вона здобула найбільше число пунктів на цілу школу, вивчивши напам'ять 7 пісень з „Лиса Микити", 6 віршів, в тому уривок із „Панських жартів" на 69 рядків, прочитала: „Мойсей", „Панські жарти", „Абу Касимові капці', „Іван Вишенський", „Лель і Полель", „Боа Констріктор", „Захар Беркут" та 43 оповідання і з 7-ох оповідань написала зміст, а також написала біографію Франка. Другу нагороду в цій групі здобули: Ляля Войтович і Андрій Войтович. Третю нагороду здобула Христина Свєнціцька.

В третій групі до конкурсу стануло 10 учнів: Маруся Александрович, Ірця Миколаєвич, Славка Лазарів, Рома Зачкевич, Мира Рубич, Оля Опар, Ганя Мазурик, Оксана Машталір, Зенко Микитин і Влодко Мазурик.

У цій групі першу нагороду здобули: Маруся Александрович, Ірця Миколаєвич і Рома Зачкевич. Другу нагороду здобули: Оля Опар і Мира Рубич, а третю — Ганя Мазурик.

Кожна Комісія визначала висоту пунктів на підставі правильника, який видано на початку змагу.

Всі учасники конкурсу одержали друковані грамоти зі знимкою Івана Франка, а ті, що здобули нагороди, одержали гарні українські книжки і альбоми. Церемонія вручення грамот і нагород відбулася під час Шевченківського Концерту, що його школа влаштувала 19-го березня ц.р.

Підсумовуючи осяги учнів у вивченні життя і творчости Івана Франка в його ювілейному 1966-му році, можна сподіватися, що образ Івана Франка як письменника й людини залишиться назавжди в пам'яті учасників змагань.

Марія Логаза

†

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 20-го травня 1967 року відійшов у Вічність
на 75-му році життя

бл. п.

ІВАН ГНІДЬ

був. воїн — старшина Українських Січових Стрільців та довголітній секретар УНСоюзу — 349-го Відділу, дяк і диригент при церкві св. Михаїла в Менвіл, Н. Дж.

ПАРАСТАС в неділю, 21-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. в пох. заведенні Fucilo Varren при 205 S. Main St., Mannville, N. J.

ПОХОРОН в понеділок, 22-го травня 1967 р. о год. 8:30 ранку з пох. заведення до української католицької церкви св. Михаїла в Менвіл, в відтак на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Управа Відділу УНСоюзу в Менвіл закликає всіх Членів до участи в похоронах.

•

Родині Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

УПРАВА 349-го ВІДДІЛУ УНС в МЕНВІЛ, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

повідомляє, що

ВПРОДОВЖ ТИЖНЯ

від 18-го до 23-го червня 1967 року на „Союзівці", Кергонксон, Н. Й.

— відбудеться —

П'ЯТИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАТОРСЬКИЙ КУРС УНСОЮЗУ

МЕТА КУРСУ:
- а) Вищий вишкіл секретарів
- б) Початковий вишкіл секретарів і урядовців
- в) Вишкіл організаторів

УЧАСНИКИ КУРСУ:
Секретарі, організатори й інші відділові урядовці та особи, які є готові активно працювати для УНСоюзу, зокрема молодь. Членів Курсу одобрює Екзекутива УНСоюзу.

ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРС: Письмове зголошення слід переслати до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сити до **кінця травня 1967.**

ВІДКРИТТЯ КУРСУ: Неділя, 18-го червня 1967 р. год. 5 по полудні.

Кошти побуту покриває УНСоюз. Учасники курсу оплачують кошти доїзду. Члени родин курсантів можуть у часі курсу одержати приміщення на „Союзівці", користаючи зі знижкових оплат за побут. На випадок невідповідного числа зголошень, УНСоюз застерігає собі право відкласти курс на пізніше.

Окружні управи та уряди Відділів УНСоюзу повинні завчасу підшукати надійних кандидатів на відділові уряди та організаторів членів УНСоюзу й заохотити їх до участи в курсі.

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ

Перший з'їзд Єпископського Синоду відбудеться в Римі восени цього року

(Закінчення зі стор. 1-ої)

як підкреслюється у ватиканському офіціозі від 19 квітня 1967 р., — є п'ять. На першому місці проблем фіґурує догматично-доктринальна; ідеться про „небезпеки, що загрожують вірі, спричинені переоціненням людини та її дочасних вальорів до такої міри, що замало, або і зовсім не лишається місця для надприродних вартостей, виключаючи усе трансцедентне, навіть самого Бога, і тим відкривається вигідний шлях різним формам атеїзму". Друга тема є більш практичного характеру: реформа і оновлення Кодексу канонічного права, щоб пристосувати його до нових після соборових вимог життя Церкви. Третя з черги справа, якою Єпископський Синод буде заниматися, це проблема Семінарій. У програмі увагу присвячується двом аспектам: 1. Яка є думка і наставлення Єпископських Конференцій щодо Семінарій і наскільки вони співдіють із Священною Конґреґацією для Семінарій; 2. Проблема вишколення відповідних кадрів персоналу, що мають піклуватися вихованням семінаристів. Четверта тема — про мішані подружжя: як унормувати їх, бо введення в життя розпоряджень, даних Священною Конґреґацією для „Вчення Віри", 18 березня 1966 року, представляє труднощі. П'ята точка програми — виключно літургічні проблеми. Ідеться про введення в життя деяких соборових постанов для реформи літургічних практик латинської Церкви; зокрема береться під увагу остаточне усталення Формуляру-тексту латинської Служби Божої; оформлення деяких требникових частин латинського Ритуалу і упорядкування священичого часослова.

За останніми даними Єпископський Синод буде складатися із 193 членів. Очевидно, Предсідником Синоду є сам Верховний Архиєрей, хоч у Правильнику говориться про „Делеґованого Предсідника". Відтак — 13 членів Східніх Церков: Патріярхи, один Верховний Архиєпископ Східньої Церкви, і Митрополити, що не підлягають Патріярхам; 132 представники Єпископських Конференцій; 10 Генеральних Настоятелів монаших чинів; 13 Кардиналів, що очолюють Римські Конґреґації; і 25 членів, номінація яких резервується виключно Святішому Отцеві.

На пресовій конференції, що відбулася 18 квітня ц. р. Генеральний Секретар Синоду заявив, що характер голосувань Синоду в основному буде „консультивно-дорадчий", хоч не виключається евентуальности, що за згодою Папи деякі голосування можуть мати характер рішальний, як передбачується в Статуті.

Честер, Па.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПОКЛОНІ Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Заходом Відділу Українського Конґресового Комітету відбулася 16 квітня Академія в пошану Тараса Шевченка.

Програму свята, що була скромна формою, але багата своїм змістом, заповнили хорові продукції, сольоспіви, інсценізація містерії „Великий льох", деклямація та промова-реферат українською мовою.

Всі точки виконано на високому мистецькому рівені, і їх виконавці були нагороджені рясними оплесками, хоч дуже скромної щодо числа, але високо національно свідомої публіки.

Академію започатковано „Заповітом", що його відспівав по мистецьки до цього створений мішаний хор під керівництвом о. Волод. Корчинського. Цей хор відспівав також пісню „Розрита могила" укладу Дмитра Котка та „Встає хмара" Лисенка.

Обі ці пісні гарно виконано, за що публіка нагородила виконавців рясними оплесками. Маленька донечка панства Бранчиків Віра Бранчик, учениця другої кляси місцевої укр. кат. школи, віддеклямувала гарно вірш, „Я ще дівчинка маленька", що його спеціяльно на цю оказію написав наш молодий честерський поет п. Василь Болонка.

Дальшу гостину Академії заповнили два сольоспіви, у виконанні молоденьких студенток гайскулів: Христя Малецька відспівала вміло „Веснівку" Матюка, при фортепіяні пані проф. Лідія Грабова, а Даєна Гавриляк відспівала ніжним голосом „Родимий краю" також Матюка, а при фортепіяні п-і Люба Гаврилюк.

Обі молоді співачки дають надію на будуче. Панна Христя Малецька є учиницею музики і співу в одній з музичних консерваторії у Філядельфії.

Дальшу частину програми заповнила доповідь українською мовою, що її прочитав підписаний. Промовець звернув головну увагу на політичні поеми Шевченка, і з них старався вивести вказівки, які безсмертний поет дає своїм братам „в Україні і не в Україні сущим". Сильною вірою Тараса в краще завтра українського народу, у воскресіння Правди та розвалення Церкви Домовини, закінчив промовець доповідь.

Найглибше враження викликала інсценізація містерії Шевченка „Великий льох", що її по мистецьки вивів п. інж. Андрій Забродський при участі трьох дівчат, панночок Маковської, Ціхановської і Лесиківної.

Академія відбулася в приміщенні Українського Народного Дому при 4-ій і Ворд вулицях.

Відспіванням українського національного гимну закінчено Академію. Дохід з добровільних жертв призначено на потреби УККА.

Мгр. Володимир Сич
референт преси і зв'язків при УККА

САМОТНІ ДУШІ

З опублікованого в „Сумівці" за березень 1967 р. листа з Параґваю з кінця минулого року до книгарні „Говерля" у Ню Йорку: „Певно вас здивує, що так із далека знаю за вас. Я народився у Параґваї 1944 р. Тато і Мама навчили мене читати і писати по-українськи, і я дуже люблю читати, але тут нема українських книжок, а хіба совєтська пропаґанда. Я не хочу її читати, бо мої батьки розказують, що Україна буде ще вільна і що на це чекають усі українці на Рідних Землях і на еміґрації. Тож я Вас дуже прошу, щоб Ви вислали мені кілька книжок, і як можете, та пару журналів, чи часописів. Бо Ви знаєте, як ми бідно живемо. А я навіть і не бачив нашого Прапору. Хіба що тризуб, який мої батьки привезли з України в 1938 р..."

СТУДЕНТСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В ТЕКСАСІ

У висліді негритянських здебільшого заворушень на Тексаському Південному Університеті в Гюстоні арештовано яких 500 студентів негрів. Під час заворушень були поранені три поліцаї й один студент. На фото: поліціянти завантажують заарештованих на поліційні авта.

Ліндсей заявляє, що не старатиметься про жадний уряд поза Ситі Голлом

Ню Йорк. — Нюйоркський посадник республіканець Джан Ліндсей заявив в телевізійному інтерв'ю, що він не думає старатися про якийнебудь інший уряд, коли залишить працю на становищі посадника Ню Йорку. Він рішуче заперечив чутку про те, що він мав би старатися про номінацію на кандидата на віце-президента в 1968-му році. Він сказав: — „Не маю амбіції старатися про якийсь інший уряд". Він твердив, що це його рішення є чисто особисте; є багато речей, які людина хотіла б здійснити в своєму житті, але він ще навіть не рішився тепер, чи буде старатися про перевибір на теперішнє становище в 1969 році. Ліндсей заявив на пресовій конференції, що в справі своєї майбутньої праці може сказати тільки те, що „коли посадник Ню Йорку хоче добре виконати свою працю, то він повинен всі свої сили присвятити цій праці і забути про всі можливі інші становища". Нюйоркський посадник, — казав Ліндсей, — виконуючи свою працю, мусить так втомити себе, що після неї повинен відійти на відпочинок, а не до іншої праці.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$2.00
1 інч через одну шпальту за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. п.)	$3.00
1 інч через одну шпальту за політичні оголошення (виборчі кампанії)	$4.00
Оголошення через 8 шпальт (ціла сторінка) по за інч за кожного рода оголошення.	$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту	$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти	$6.50

Повідомляється всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівнані попередні рахунки.

ТАРЗАН, Ч. 5812. Узбережжя кістяків!

Зловісне скелясте узбережжя маячіло перед шукачами пригод. Вони плили можливо найближче, поки не закинули якора...

А тоді вони кмітливо поплили до мовчазного берега, джерела таємниці — узбережжя кістяків!